

Sygn. akt IV Cz 653/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jolanta Deniziuk

Sędziowie SO: Mariusz Struski, Mariola Watemborska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 roku w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...)w W.

z udziałem dłużnika E. D.

o nadanie klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku

z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt IX Co 3894/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a. nadać klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 22 sierpnia 2012 roku, wydanemu przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1314698/12, na rzecz (...) w W. wskutek przejścia uprawnień;

b. zasądzić od dłużnika E. D. na rzecz (...) w W. kwotę 127 zł (sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego;

2. zasądzić od dłużnika E. D. na rzecz (...)w W. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt IV Cz 653/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Słupsku oddalił wniosek (...)w W. o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 22 sierpnia 2012 roku, wydanemu przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1314698/12, z powództwa (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. przeciwko K. F..

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że dokumenty przedłożone do sprawy nie spełniają wymogów z art. 788 k.p.c. Wyjaśnił, że wraz z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności wierzyciel przedłożył m.in. kserokopię umowy sprzedaży wierzycielności zawartą w dniu 22 stycznia 2013r., pomiędzy (...) S.A. w P., a C. (...)w W. oraz kserokopię

wyciągu z aneksu nr (...) do ww. umowy. Nadto złożył kserokopię umowy sprzedaży wierzytelności zawartą w dniu 25 stycznia 2013r., pomiędzy C. (...) w W., a (...) w W. wraz z wydrukiem listy wierzytelności, w której wskazana jest przedmiotowa wierzytelność. Sąd Rejonowy stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał, by umowy sprzedaży wierzytelności zostały zawarte w przepisanej prawem formie, tj. z podpisami urzędowo poświadczonymi. Zauważył, że z treści załączonych dokumentów notarialnych poświadczających fakt złożenia podpisów nie wynika, jakiej umowy dotyczą, a ponieważ nie zostały one w sposób trwały związane z samą umową, nie można definitywnie stwierdzić, że odnoszą się właśnie do niej.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel (...) w W., domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności oraz zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 788 § 1 k.p.c., polegające na odmowie nadania klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień mimo spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

W pierwszej kolejności należało wskazać, że postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności ma charakter formalno-prawny. Kognicja sądu jest w nim ograniczona do zbadania wymogów formalnych przedstawionego przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego. Sąd nie bada zasadności treści tytułu egzekucyjnego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5.09.1967 r., I CZ 20/67, OSPiKA 1968, nr 5 poz. 90), bada natomiast, czy przedstawiony mu dokument nadaje się do wykonania w drodze egzekucji.

Zasada powyższa rozciąga się na sytuacje, gdy – jak w niniejszej sprawie – nastąpiło przejście uprawnienia lub obowiązku na inną osobę. Istotnym jest, że w postępowaniu prowadzonym w trybie art. 788 k.p.c. sąd bada tylko, czy nabywca jest nabywcą prawnym i czy nabycie nastąpiło już po powstaniu tytułu wykonawczego, czy też w toku sprawy, przed jego wydaniem.

Przywołany powyżej przepis art. 788 § 1 k.p.c. stanowi, że jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten ma zastosowanie, jak była o tym mowa powyżej, gdy przejście uprawnienia lub obowiązku nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1963 r., III CR 48/63, OSNCP 1964, nr 2, poz. 41).

Przesłanką zatem uzyskania klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wierzyciela przejścia praw lub obowiązków za pomocą dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Wystarczy, że osnowa dokumentu tylko stwierdza fakt przejścia praw lub obowiązków. Sąd ocenia ten dokument pod względem formalnym (np. czy dokument spełnia kryteria wymagane od dokumentu urzędowego), nie może zaś merytorycznie badać, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło. Toteż i w niniejszym postępowaniu wпадkowym Sąd Rejonowy ograniczył się do formalnej analizy dokumentów załączonych do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnień.

Przyznanie profesjonalnym pełnomocnikom procesowym, ujmowanym jako osoby zaufania publicznego, prawa do uwierzytelniania odpisów dokumentów służących jako dowód w sprawie cywilnej, wymaga odejścia od dotychczasowej linii orzeczniczej w sprawach rozpoznawanych na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. i przyjęcia, że w celu uzyskania klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko następcom odpowiednio dotychczasowego wierzyciela i dotychczasowego dłużnika wystarczy wykazanie przejścia uprawnienia lub obowiązku za pomocą odpisów dokumentów urzędowych i dokumentów prywatnych z podpisami urzędowo poświadczonymi, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez fachowego pełnomocnika, ustanowionego przez wnioskodawcę w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności

(postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 23 września 2010 r., I ACz 1229/10 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W realiach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego fakt, iż reprezentujący wnioskodawcę radca prawny w sposób prawidłowy poświadczył za zgodność załączone do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dokumenty. Kwestią wymagającą wyjaśnienia jest jedynie wzajemny stosunek poświadczonej za zgodność kserokopii umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 25 stycznia 2013r., zawartej przez C.(...)w W. i (...) w W., oraz poświadczonej za zgodność kserokopii notarialnego poświadczenia podpisów złożonych na „dokumencie z dnia 25 stycznia 2012 roku” (Rep. A nr 2773/2013). Z treści drugiego z wymienionych dokumentów nie wynika bowiem wprost, czy zawarte w nim oświadczenie notariusza dotyczy podpisów złożonych pod przywołaną wyżej umową z dnia 25 stycznia 2013r., czy też podpisów złożonych pod innym, bliżej nieokreślonym dokumentem.

Podobnie przedstawia się sytuacja wzajemnego stosunku poświadczonej za zgodność kserokopii umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 stycznia 2013r. zawartej przez (...) spółka akcyjną z siedzibą w P. i C. (...)w W. oraz poświadczonej za zgodność kserokopii notarialnego poświadczenia podpisów złożonych na „dokumencie z dnia 22 stycznia 2013r.” (Rep. A nr 2219/2013). Także z treści tego drugiego z wymienionych dokumentów nie wynika wprost, czy zawarte w nim oświadczenie notariusza dotyczy podpisów złożonych pod przywołaną wyżej umową z dnia 22 stycznia 2013r., czy też podpisów złożonych pod innym, bliżej nieokreślonym dokumentem.

W ocenie Sądu II instancji fakt, iż wyszczególnione w obu dokumentach daty pokrywają się, a poświadczone przez notariusza podpisy zostały złożone przez osoby występujące w charakterze sygnatariuszy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 stycznia 2013r. oraz umowy z dnia 25 stycznia 2013r. wskazuje na ich wzajemną korelację. Dodatkowo zaprezentowane przez pełnomocnika wnioskodawcy w uzasadnieniu zażalenia, twierdzenia o konieczności fizycznego rozłączenia obu dokumentów na etapie ich kopiowania, znajdują potwierdzenie w widocznych na przedłożonych odpisach (pierwsza i ostatnia strona) śladach sznurka notarialnego. Co istotne, żaden z przepisów rozdziału 4 ustawy prawo o notariacie (art. 96-101), regulującego zasady poświadczenia przez notariusza m.in. własnoręczności podpisów, nie przewiduje obowiązku szczegółowego opisywania dokumentu, na którym złożone są poświadczone podpisy.

Należy w tym miejscu podkreślić, że radca prawny z założenia jest osobą zaufania publicznego, a co za tym idzie do jego twierdzeń należy przykładać szczególną wagę. Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy zważył, iż wobec niedostatecznego doprecyzowania przez notariusza dokumentu, którego dotyczyło dokonane przez niego poświadczenie podpisów i poprzestania przez niego wyłącznie na fizycznym zespoleniu poświadczenia i rzeczonoego dokumentu sznurkiem notarialnym, pełnomocnik wnioskodawcy nie miał innej możliwości wykazania przejścia uprawnień wynikających z umowy, niż poświadczenie obu dokumentów za zgodność z oryginałem. Występowanie bowiem do notariusza o dodatkowy egzemplarz udzielonego poświadczenia (zespolonego z odpisem umowy) pociągałoby za sobą dodatkowe koszty, co biorąc pod uwagę wielość wierzytelności objętych przedmiotową umową i bliżej nieustaloną wypłacalność dłużników, narażałoby wnioskodawcę na ewentualne straty finansowe.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, mocą art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł, jak w punkcie 1a sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., art. 13 § 2 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (punkt 1 b sentencji).

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 98 kpc, 108 kpc, § 10 ust. 1 pkt 13 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (punkt 2 sentencji).